

תתן לראשך זהר לנפש

לע"נ הצדקת תיתה בת מיא ע"ה הצדקת זוריה בת מיא ע"ה הצדקת רשילה בת מיא ע"ה

גיליון 192

פניני הפרשה

הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א

הבא. זהו הלשון של אפיקורס – אפיק ריסנא, שהוא מפקיר את עצמו ומוריד מעליו את הרסן, ולכן מאבד את חלקו לעולם הבא. והוסיף רבי ישראל מסלנט זצ"ל, הוספה נפלאה. אותו אחד שבא ואמר 'מאי אהנו לן רבנן' והפסיד את כל חלקו לעולם הבא, למה הפסיד? בפשטות, זה עונש. בגלל שבא וזלזל בתועלת החכמים, כמו שכתב האור החיים הקדוש זהו **זלזול בכבודו של הקב"ה בעצמו, לכן נענש בעונש חמור כל כך**. אבל, אמר רבי ישראל מסלנט, זה לא רק עונש, אלא הסיבה שהוא מפסיד את חלקו לעולם הבא היא גם בגלל שהוא כרת בעצמו את הענף שעליו הוא יושב. למה? – הרי אם אדם היה באמת מתבונן על כל הפעולות שלו איך הם, ולא מדובר רק על העבירות שיש בידי של אדם, אלא כמו שכבר אמר אחד הגדולים שהוא לא מפחד מהעבירות שלו, מפני שעל זה הקב"ה יעזור לו והוא יעשה תשובה מאהבה או מיראה והקב"ה יסלח לו, אבל הוא מפחד יותר ומתבייש במצוות שלו. הרבה פעמים אדם עושה מצוות בלי מחשבה, ולמרות שהוא אומר 'אשר קדשנו במצוותיו וצונו' הוא עושה את המצוה בלי שום דעת. **כשאדם עושה מצוה בלי דעת – הוא בורא בשמים מלאך בלי דעת**. כשהוא יבוא בשמים ויבוא המלאך הזה להליץ עליו זכות, המלאך הזה יבוא כשהוא קשור באזיקים... הרי הוא בלי דעת, ומי יודע איזה חורבן עלול לעשות... וכך זה גם כשאדם מקיים מצוה בלי שמחה אלא בעצבות, כשהוא יבוא לשמים הוא יפגוש מלאך שנמצא במרה שחורה, שכל מי שפגש אותו נכנס גם כן למרה שחורה... א"כ, כשאדם בא ואומר, בטוח יהיה לי חלק לעולם הבא, הרי עשיתי כמה וכמה מצוות, זה לא כל כך בטוח. צריך לבדוק הדק היטב איך היו המצוות שלך. חוץ מזה, צריכים לבדוק אם לא היית בגדר של אחד שאוכל את כל חלקו לעתיד לבוא בעולם הזה. אלא מה? **אמר רבי ישראל מסלנט יש דבר אחד שבשכרו אתה יכול בוודאות להגיע ולנחול עולם הבא**. כשאתה מכבד תלמיד חכם ומכבד את התורה שלו, הרי אתה ניזון מכח תורתו, ואם כן נמצא שאת המצוות שאתה עשית, אתה שומר לך לחיי העולם הבא. אבל אם אתה בא ואומר 'מאי אהנו לן רבנן', אז 'מה הם מועילים לי, אני לא צריך לא אותם ולא את שכרם', אז נמצא אם כן שמהם אתה לא זן ומהם אתה לא מתפרנס, ואם כן מכח מי אתה מתפרנס? מאיפה יש לך את הברכה בעולם הזה? מכח התורה שלך ומכח המצוות שלך, ואם כן עליך לחוש ולדאוג אולי תגיע לעולם הבא ריק וריקני לגמרי, כי את כל חלקך לעולם הבא כבר אכלת כאן. לכן אמרו רבותינו שמי שאומר 'מאי אהנו לן רבנן' מאבד את חלקו לעולם הבא, לא רק בתורת עונש, אלא גם מפני שהפסיד את כל שכרו שאכל בזה העולם.

שבת שלום ומבורך!

היכי דמי אפיקורס – כגון הני דאמרי מאי אהנו לן רבנן יש דבר שחשוב להתחזק בו, והוא ענין החשיבות של בני התורה. היום לדאבוננו הרב הרבה מדברים ארס ושנאה כלפי בני התורה שיושבים ומפקירים את חייהם על לימוד התורה, והרבה פעמים כשאדם שומע דברים כאלו הם עלולים לחזור ללב, וזה אסון. בפרשה שלנו על הפסוק (דברים כא, כב) 'כי יהיה באיש חטא.. לא תלין נבלתו כתב האור החיים הקדוש דברים נוראים, וזה לשונו: בא לצוות להמון עם, לנו כולנו, שלא יהרהרו אחר החכם. כבר אמרו רבותינו (סנהדרין קי.) 'כל המהרהר אחרי רבו כמהרהר אחרי השכינה', ואסור לאדם להיות מהרהר אחרי הנהגות החכמים. על דרך אמרם ז"ל (ברכות יט.), אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה ביום אל תהרהר אחריו בלילה שמא עשה תשובה, ואומרת הגמרא, שמא עשה תשובה? – ודאי עשה תשובה. כמו שדרשו בזהר הקדוש (ח"ג דק"ס ע"א) על הפסוק שאמר משה רבינו למרגלים ללכת ולבדוק את ארץ ישראל 'אם יש בה עץ אם אין' (במדבר יג, כ), תבדקו אם יש בה תלמיד חכם שמשול לעץ. למה תלמיד חכם משול לעץ? – **כי כשם שהעץ נותן חיים לאנשים ומוציא פירות שאנשים נזונים ממנו, כך גם התלמיד חכם הוא עץ שממנו נזונים כולם**. כשאדם בא ומהרהר אחרי החכם, ומלא טענות עליו 'למה הוא כך', 'למה הוא אמר כזאת' וכנהנה וכנהנה, דע שאין זה נוגע בכבוד החכם אלא בכבודו של ה' יתברך, מפני שהתלמיד חכם הוא 'דרופתקי דאורייתא', הוא מציאות של תורה וכחלק ממנה ממש. בגמרא בסנהדרין יש סוגיא ארוכה (סנהדרין צט:), 'היכי דמי אפיקורס' – מה ההגדרה של האפיקורסים. אחת השיטות שם היא, 'זה האומר מאי אהנו לן רבנן'. אותו אחד שבא ואומר: 'מה אנחנו מרוויחים מהחכמים שיושבים ולומדים?!' אין מהם שום ברכה. אם היה איזה בנאי, עוד אפשר להבין שהוא עושה משהו, ובונה לנו בנינים. אבל מה הוא עושה? יושב ולומד כל היום בבית מדרש? מה יוצא לנו ממנו? – **אבל אותו אחד שכח שהבנאי האמיתי הוא זה התלמיד חכם**, וכמו שאמרו רבותינו (ברכות סד.) 'אל תקרי בניך אלא בוניך'. והרבה פעמים אותם אלו שמלעיזים על החכמים ואומרים 'מאי אהנו לן רבנן' הם כאלו שמתפללים את התפילות, והם עצמם אומרים כל יום את מאמר רבותינו הזה שהבנאים האמיתיים הם התלמידים חכמים, אם לא שברחו לפני יובא לציון גואל... **את מה התלמיד חכם בונה? – את החיים שלך הוא בונה**. ואת העולם כולו הוא מעמיד בעסק תורתו. וכך אומרת הגמרא (סנהדרין שס), אם מגיע מישחו ואומר: 'מעולם לא התירו את העורב ומעולם לא אסרו את היונה', החכמים לא הועילו ולא חידשו לי כלום והכל כבר ידוע ומפורסם, אחד כזה נחשב אפיקורס ואין לו חלק לעולם

כוחה של אמונה

כל נר הדלקתי בכוונה עמוקה, בתקווה לישועה. בסיום, ביקשתי מהקב"ה: **"אם אזכה לעבור את הטסט הבא, אפרסם את הסגולה הזו כדי לחזק אחרים"**. ואכן, בטסט השישי, עברתי! הרגשתי שהסגולה והאמונה פעלו את פעולתם. אני משתפת את הסיפור הזה כדי לחזק כל מי שנמצא בקושי. **לפעמים, תפילה ואמונה יכולים לפתוח שערים שנראו סגורים**

לעילוי נשמת

תיתה בת שמנונה ע"ה ר' יששכר בן כמיסה ז"ל פלילה בת שלביה ז"ל רבקה בת רחל ע"ה.

שואלים ודורשים

ר' אוזיפה בן נותה. ר' שושן בן שלביה.
ר' שמעון בן פרחיה. ר' משה זקן בן פלילה.

שאלה: אפרים טחן ענבים בבלנדר עד שנהפכו למשקה, והסתפק מה ברכת המשקה - הגפן, שהכל, או בורא פרי העץ?

תשובה: הטוחן ענבים בבלנדר עד שנהפך למשקה מברך עליו בורא פרי העץ ולא בורא פרי הגפן, כיון שהזגים (קליפות הענבים) והחרצנים מעורבים היטב עם המיץ, אין עליו שם יין, ולכן אינו נאסר באופן זה במגע גוי, מיהו אינו יורד לברכת שהכל משום חשיבות הפרי לא נשתנית ברכתו. (הליכות ברכות)

"כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ" (נא, י) ביאר מרן האור החיים הקדוש זיע"א: המלחמה האמורה כאן היא מלחמת היצר הרע, שהיא המלחמה האמיתית של האדם על אדמות. וידועים דברי בעל הספר **"חובות הלבבות"** (שער ייחוד המעשה פרק ה), שכתב: **מעשה בחסיד אחד** שפגש אנשים השבים ממלחמתם באויביהם, וניצחו ואף שללו שלל, והיו הולכים ושמחים על נצחונם. אמר להם אותו חסיד: **"שבתם מן המלחמה הקטנה עטורי ניצחון, התכוננו והתעתדו לנצח במלחמה הגדולה המצפה לכם!"** אמרו לו: **"ומה היא המלחמה הגדולה?"** אמר להם: **"מלחמת היצר וחילולו!"** ואכן, המלחמה הגדולה היא מלחמת היצר, ולגביה נאמר: **"וַתִּתְּנוּ ה' אֱלֹהֵיךָ בְּיָדְךָ"**, כי אלמלא הקב"ה עוזר לאדם, אין האדם יכול ליצר הרע (קידושין ל:). אך זאת בתנאי אחד, והוא: **"כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אֹיְבֶיךָ"**, שִׁנָּה להילחם ולהתמודד בגבורה!

שאלה: מרדכי הקפיא בכוס מיץ ענבים ובא לאוכלו על ידי מציצה אך הסתפק מה ברכתו?

תשובה: המקפיא מיץ ענבים בכוס ובא לאוכלו על ידי מציצה, וכדרך שאוכלים ארטיק, ברכתו שהכל דאין לו חשיבות יין בעודו קפוא. ואם יפשירינו להיות נוזל תחזור ברכתו להגפן (הליכות ברכות)

"שֶׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים" (נב, ז) במצנת שילוח הקן מוסיפה התורה דברי הנמקה **"לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים"**. הנמקה מעין זו מצויה גם במצנת כיבוד אב ואם שבעשרת הדיברות: **"כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֶאֱרַכְךָ יְיָ וְיִבְרַכְךָ"** (שמות כ, יא) הבטחות ה' לאריכות ימים ולרוב טובה נאמרה אפוא במצווה קלה כשילוח הקן (שאין בה חסרון כיס - רש"י) ובמצווה חמורה ככיבוד אב ואם. דבר זה מלמדנו שיש לשמור במידה שווה על כל תרי"ג המצוות שבתורה, ואין להבדיל בין מה שנראה בעינינו מצווה קלה לבין מה שנדמה לנו כמצווה חמורה. וכבר הורה לנו רבי יהודה הנשיא בפרקי אבות (ב, א) **"הווי זהיר במצווה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות"**.

שאלה: שלמה סיפר לחברו שהם מכינים מיץ ענבים משוחזר ע"י שהם מרתיחים את המיץ ענבים זמן רב עד שנעשה כמו דבש ואחר כך מוסיפים עליו מים והסתפקו מה ברכתו?

תשובה: עשיית מיץ ענבים משוחזר על ידי שמרתיחים את המיץ ענבים זמן רב עד שהוא נעשה כמו דבש, ואחר כך מוסיפים עליו מים, ברכתו שהכל נהיה בדברו, כיון שנעשה כדבש בטל ממנו שם יין ושוב לא חוזר לשם יין ע"י הוספת מים. (הליכות ברכות)

"לֹא תִחְרַשׁ בְּשׁוֹר וּבְחֶמֶר יַחְדוֹ, לֹא תִלְבַּשׁ שְׁעִטָּנָה" (נב, י-יא). הסביר רבינו יוסף חיים זצ"ל את הפסוק בדרך הדרש: שור האמור בפסוק, הרי הוא בעל חיים טהור, והוא מסמל את צד הקדושה, ומאידך החמור האמור בפסוק, הרי הוא בעל חיים טמא, והוא מסמל את צד הטומאה. באה התורה הקדושה להורות לנו בזה, שייזהר האדם מלחבר ולשלב קדושה וטומאה יחד, היות שקדושה וטומאה אינן הולכות ביחד. וזו כוונת הפסוק: **לֹא תִחְרַשׁ בְּשׁוֹר - צד הקדושה, ובְּחֶמֶר - צד הטומאה, יַחְדוֹ. והעושה כן, שמחבר ומערב קדושה וטומאה יחדיו, הרי הוא בבחינת "שעטנז" - אותיות: שטן עז, לרמוז ששילוב של קדושה וטומאה יחדיו אינו אלא עצת היצר הרע, שהוא בבחינת שטן עז. והלקח הוא עצום ומחייב! התורה הקדושה באה להזהיר בזה שלא נלך בדרכם של אותם האנשים שחיהם בבחינת "שעטנז", אנשים שכל ימיהם פוסחים על שתי הסעיפים, ואין להם דרך ברורה ובהירה בעבודת ה', אנשים שמנסים לתפוס את החבל משני קצותיו...**

שו"ת מקור ואמן

מח רה"ר רבי מאיר מאתח זצ"ל

שאלה

אשה שאינה מתפללת תפלת י"ח מתוך עצלות גרידא, אך ברכות השחר קוראת בדרך כלל. האם יש לכופה להתפלל שמונה עשרה?

תשובה

אין לכופה בזה. וכן נהגו בגירבא ובתימן להסתפק בברכות השחר ובתפלה קצרה. וכן ראיתי במאמר אחד להגר"י קאפח (נר"ו) שכתב דאמותינו התפללו כדין תורה לפני תקנת עזרא, שכל אחד היה מתפלל כפי צחות לשונו, כמ"ש הרמב"ם (בפ"א מהלכות תפלה הלכה ב' והלכה ג.). ע"ש.

שאלה

כשהשליח צבור אומר **"ברכו את ה' המבורך"**, האם עליו לכרוע?

תשובה

לא. ובספר שלחן הטהור לאדמו"ר מקומרנא (סימן נ"ז ס"א) כתב על זה סימן **"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה"**. ועיין ביאור הלכה (סימן קי"ג ס"ג). ואכמ"ל.

אבני הבית!

הרבנית ניסל הכהן ע"ה
אימנו של הקצות החושן רבי אריה לייב הכהן הלר זצ"ל

מה קפצה ממיטתה והתחילה לרקוד משמחה?

בעלה, **רבי יוסף**, היה מגאוני עולם. על דרך השידוך של אבי הקצות סיפר ה"חפץ חיים":
כמשפחת עקורים מרוסיה, הגיעה משפחת הלר לקאלוש שבמחוז סטאניסלאב הגליציאנית.
הסבא, **רבי יחיאל מיכל**, נין ונכד לבעל התוספות יום טוב, עמד לשדך את בנו העילוי, **רבי יוסף**, עם בת עניים טובה תושבת המקום. המחותנים סיפרו כי אומנם הם מרוצים מאוד מהשידוך, והוא לרוח שניהם, אך שאלת הקיום מטרידה את מנוחתם.
אביר חכמי ברודי, **רבי חיים צאנזער** יעץ להם שלא לדחות את השידוך. לבעיה הכלכלית מצא פיתרון: גם לאחר החתונה יוכל הבעל לאכול אצל הוריו, ואילו האישה תמשיך לאכול אצל הוריה...
המחותנים לא ערערו, וישבו לכתוב את התנאים...
לניסל היו ארבעה בנים:

א. **רבי יהודה כהנא** - המפורסם בספרו 'תרומת הכרי'.

ב. **רבי חיים** - שהוזכר בספרי הקצות בתארים מופלגים.

ג. **רבי אריה לייב** - בעל קצות החושן.

ד. **רבי מרדכי** - ששימש ברבנות בעיר חדראוב ואחר כך שלח ידו במסחר.

מובא בספר זכרון לראשונים על אם הבנים, כי בערוב ימיה גרה בבית בנה הצעיר רבי מרדכי, באונגוואר. ויהי היום ויבואו כל בניה לבקרה, וכדרכם נשאו ונתנו במלחמתה של תורה. האח הצעיר גברה ידו, והודו לדבריו.

אימם בראותה זאת קפצה ממיטתה והתחילה לרקוד משמחה. כשנשאלה מה ראתה לשמחה מיוחדת עתה, השיבה כי כל ימיה דאגה שמא בנה הצעיר רבי מרדכי, אשר שלח במסחר ידו, נגרע חלקו בתורה, ועכשיו כשראתה כי רב חילו בתורה ולא נגרע מאחיו, **גרם לה הדבר לשמחה ולעונג רב עד שיצאה לרקוד מרוב שמחה.**

ילדודים

משפט חיזוק
תפילה פותחת
שערים שאף
מפתח לא יכול
לפתוח.

הלך הקב"ה לפוליטיקאים ושאל במי אבחר להנהיג את ישראל בדור הגאולה?
כולם צעקו: **בי! בי!**
ומאז הוא ראש הממשלה

הרגע הזה בלילה שאתה מנסה להדליק את האור, ואתה מוצא את עצמך מלטף את הקיר...

ג'ירפה לא יכולה לשתות קפה חם וטעים כי עד שהוא מגיע לסוף הגרון שלה הוא כבר מתקרר...

רק אשה יכולה להכנס לקניון ולבזבז 1000 ש"ח כי יש לה זיכוי של 29 ש"ח

שו"ת ביד הלשון!

מה הם הקלקולים שגורם המספר לשון הרע:

לשון הרע עוון חמור הוא והמדבר או השומע לשון הרע מביא כמה רעות וגורם לכמה קלקולים:

מניין הקלקולים הם:

- י. מגדיל עוונות עד השמים.
- יא. עובר על חמישה חומשי תורה.
- יב. הורג האומרו המקבלו והנאמר עליו.
- יג. חוטא בשמים ובארץ.
- יד. גורם לשפיכות דמים.
- טו. מגדיש הסאה.
- טז. כאילו כופר בעיקר.
- יז. ע"ז נהרגים הרבה מישראל.

(המשך שבוע הבא)

מהיר הקנאה דרור הראל

באחד הימים נכנס לחנות אמל השיכור. ריח לא נעים אפף אותו. הוא התקרב לדלפק החנות, משך בשרולו של סלים ואמר: "יא סלים, אפשר מהעראק שבחבית הכחולה שבחוף?" סלים חיך. מחוץ לחנות עמדה חבית גדולה מלאה בחומר חומצתי, שבו היו טובלים את הבדים לאחר יציאתם מהמכונות. "זה לא עראק, אמל יקר! אבל חכה כמה רגעים". סלים יצא, רכש בקבוק עראק בחנות סמוכה והגישו לאמל. אמל החל לגמוע ממנו במהירות. "תודה סלים, העראק שבחבית נהדר!" אמר אמל והתרחק. הדבר חזר על עצמו כל כמה ימים, אמל השיכור נכנס ומבקש עראק מהחבית הכחולה, וסלים בחיך מגיש לו בקבוק עראק קטן. בשעת לילה מאוחרת נפגש עבד אלכרים עם אחד מגדולי הפושעים באזור. "אני רוצה בבוקר את החנות של סלים שרופה, בלי להשאיר עקבות, ברור?" אמר אלכרים ושלשל חבילת שטרות לידי הברנש. "את השאר תקבל לאחר המשימה!" הברנש חיך. "זה המקצוע שלי". ואילו אלכרים לחש: "זכור! חנות הבדים, שבסמוך אליה חבית כחולה, אתה מטפל בה סומך עלי!" הירח היה מכוסה בעננים. ברנש מכוסה בברדס שחור התקרב לחנות כשבידו דלי עם בנזין ומטליות ספוגות. הערפל הקשה עליו את הראיה ונפש חיה לא נראתה ברחוב, הוא הגיע ליעד החנות ליד החבית הכחולה. ניפץ את הזוגיות, שפך את הבנזין, הדליק את המטליות והסתלק ובתוך דקות ספורות האירו להבות אש ענקיות את שמי הלילה. כמדי בוקר כאשר פסע סלים לעבר חנותו, הוא הופתע מרעש הסירנות וכמות השוטרים שסבבו באזור, כשהגיע הבחין בחנות הבדים של אלכרים מפויחת כולה, דבר לא נותר ממנה. סלים ניגש ופתח את חנותו כרגיל. לא עברו אלא דקות אחדות ואמל השיכור נכנס בוכה: "סלח לי יא סלים, אתמול היה מעונן, חשבתי שירד גשם ולא רציתי שחבית העראק שלך תיזוק, אז העברתי אותה ממול, מתחת לסככה של החנות של אלכרים, סליחה שלא ביקשתי רשות!"

כבר באותו יום אחרי הצהריים הביאו סבלים מכונות חדישות לטוויית בדים. וכך חנות ומפעל לייצור בדים קמו ממש מול חנותו של סלים. אבל הוא לא נבהל מזה - להפך, הוא המתין כמה ימים. ואז, באחד הבקרים אחז סלים בידו מגש עם עוגיות שומשום ריחניות ונכנס לחנותו החדשה של אלכרים. הוא בירך אותו בלבביות ואמר שישמח לתת לו עצות מניסיונו בממכר בדים. אלכרים הגיב בקרירות לביקור והבהיר בהפגנתיות שהם מתחרים. אומנם בשבועות הראשונים אכן עברו

קונים רבים לחנות המתחרה וסלים נאלץ להישאר לבדו בחנות שעות רבות, אבל בפיו תמיד היה שגור המשפט: "פרנסה מהשמיים". יום אחד נכנס לסלים חבר טוב. הוא הביט סביבו, הביט החוצה לעבר החנות ממול, ואז התכופף לעבר סלים ולחש: "יא אחי סלים, למה שלא תתחדש, תביא מכונות חדישות, תגדיל את החנות, תעשה מבצעים, ככה זה בעולם העסקים!" העצה מצאה חן בעיני סלים, ובימים שאחר כך הגיעו מכונות טווייה חדישות המובילות בענף. כמו כן שופצה החנות והורחבה. שלט ענק מאיר עיניים שנתלה בחזית החנות סיפר על הנחות משמעותיות. ואכן ההצלחה לא איחרה לבוא, הקונים שזעזבו שמחו לחזור. הם התגעגעו ליחסו החם והחביב של סלים, עד שהרחבת החנות והוספת פועלים היו רק עניין של זמן.

בריא להכיר

בכל בוקר ברגע שהשמש הייתה מתחילה להאיר, היה סלים פוסע במרץ במעלה הרחוב המרוצף, ואוויר הבוקר הצלול היה ממלא אותו בשמחה. "השבח לא-ל", היה ממלמל לעצמו. כשהיה מרים את תריס הברזל שעמד בפתח חנותו, היה מכה באפו ריחם העז של גלילי הבדים בשלל הצבעים שעמדו מסודרים על מדפי החנות. סלים היה מרים את התריס מחלון הראווה, מרתיע לעצמו קפה שחור וריחני ומתחיל את היום. מכיוון שהיה אדם נעים לשיחה ואיש ישר והגון, קונים רבים נכנסו בקביעות לחנותו, בין כדי לקנות דבר מה ובין כדי להיכנס סתם ולנהל איתו שיחה מעניינת.

אבל היה אחד שלא אהב את סלים - הסוחר עבד אלכרים, שקינא בהצלחתו. אלכרים התגורר בבית המפואר ביותר בעיר. רבים כיבדו אותו, גם פקידי הממשל סבבו אותו. אבל לסעמו - מאז בואו של סלים, רוח אחרת החלה לנשב בעיר, רוח שהייתה זרה לאלכרים. באחד הימים כינס עבד אלכרים ישיבה בסלון ביתו המפואר. הוא זימן אליה את המקורבים לו ביותר, ניהוחות מטעמים וכבש צלוי מילאו את הבית. אלכרים המתין שהאורחים ימלאו את כרסם. לאחר מכן, בעוד ריח עשן מתקתק של נגילות מתפשט ברחבי הסלון, פתח את פיו ואמר: "תראו חברים, לא התכנסנו כאן סתם, אני זקוק לעצה מכם". ואז גולל באזניהם את פרשיית הצלחתו של סלים. "אני רוצה להפיל אותו! לא נוח לי עם האיש ועם התמורות החדשות שהביא!" היושבים העלו רעיונות שונים, אך אלכרים פסל אותם מיידית. לפתע נשמעה צעקה מהמטבח: "למה שלא תקים חנות מתחרה, גדולה וטובה יותר משל סלים, ותחנוק לו את הפרנסה!" הצעקה הגיעה מאשתו של אלכרים. "אהה..." חכך אלכרים בידו. "זאת באמת עצה נהדרת!" לאחר ימים מספר הופתע סלים לגלות שנפתחה חנות ממש ממולו, כשעליה שלט מאיר עיניים "חנות ומפעל לבדים - שירות מהיר". פועלים סובבו כל היום עם סולמות, שיפצו והעבירו ציוד.

פלא הדמעות בגוף

הדמעה היא נוזל קטן אך רב עוצמה. מבחינה ביולוגית, היא נוצרת בבלוטות הדמעה שנמצאות מעל העין, ותפקידה הפיזי הוא לשמור על לחות העין, לנקות אותה מגירויים, ולסייע בהגנה על הקרנית.

ישנם שלושה סוגי דמעות:

1. דמעות בסיסיות - שומרות על העין רטובה תמידית.
 2. דמעות רפלקס - מגיבות לעשן, בצל או אבק.
 3. דמעות רגשיות - מופיעות ברגעי התרגשות, כאב, שמחה או צער.
- המעניין הוא שדווקא הדמעות הרגשיות הן היחידות שמכילות חומרים כימיים הקשורים לשחרור מתחים, מה שמעיד על

תפקידן הרגשי והנפשי. בכי אינו רק תגובה, הוא גם תהליך של ניקוי פנימי, שחרור ופורקן.

מהזווית הרוחנית - לדמעות יש כוח עצום. חז"ל לימדו: "שערי תפילה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו." הדמעה מבטאת את עומק הרגש, את הכנות שבפנייה לבורא. היא שפה שקטה אך עוצמתית, שלעיתים חזקה מכל מילה. דמעות אינן חולשה - הן עדות לרגישות, לחיבור עמוק למה שמתרחש בתוכנו ובסביבתנו. הן גשר בין הגוף לנפש, בין האדם לא-לוקיו לכן, בפעם הבאה שתרגישו שהעיניים דומעות אל תמהרו לעצור. אולי זו לא רק תגובה טבעית, אלא גם שיחה שקטה בין הלב למעלה